

Kultaloistokaija - *Polytelis a. anthopeplus*

Teksti: Paula Tähtilä

Muita nimiä:

Englanti: Regent Parrot, Smoker, Rock Pebbler, Rock Pepllar, Black-tailed Parakeet, Marlock Parakeet, Rockies, Hollanti: Regentparkiet, Saksa: Bergsittich, Olivgelber Sittich, Ranska: Perruche à queue noire
Ruotsi: Bergparakit, Espanja: Perico Rengente

Koko noin 39–42 cm, josta pyrstö 20–22 cm, paino 150–200 grammaa

Yleistä

Kultaloistokaija on suuri, huomiota herättävän näköinen papukaija Etelä-Australiasta, joka yleensä elää pienissä parvissa tai pareittain, mutta niitä voi tavata myös jopa yli sadan linnun parvissa. Sukuun *Polytelis* kuuluu kolme eri loistokajaa; kultaloistokaija - *Polytelis anthopeplus* (Rock Pebbler), loistokaija - *Polytelis swainsonii* (Superb Parrot) sekä aavikkoloistokaija - *Polytelis alexandrae* (Princess Parakeet). Kultaloistokaijat jaetaan kahteen alalajiin, kultaloistokaijoihin ja läntisiin kultaloistokaijoihin (*P. a. westralis*), esiintymisensä perusteella. Yleisempi alalaji asuu Lounais-Australiassa, harvinaisempi taas Murray- ja Darling-jokien alueella Kaakkois-Australiassa. Aiempaan esiintymiseensä verrattuna kultaloistokaija on nykyään harvinainen

Koiraiden pääväri vaihtelee keltaisesta vihertävän keltaiseen. Selkä, päälaki ja niska ovat oliivinvihreät, siivet pääosin keltaiset lentosulkien ollessa sinisenmustat. Keskellä siipeä kulkee kirkkaanpunainen raita. Pyrstö on pitkä ja sinisenmusta, nokka korallinpunainen ja silmät oranssinruskeat. Naaraat ovat kokonaan oliivinvihreitä ja siipien punainen on himmeämpi kuin koirilla. Naaraiden pyrstö on pronssinvihreä ja pyrstön alaosassa on vaaleanpunaiset päät. Myös nokka on himmeämpi kuin koirilla. Nuoret linnut ovat samannäköisiä aikuisen naaraan kanssa, mutta koiraat ovat yleensä päästään keltaisempia kuin naaraat. Aikuishöyhenpeitteen linnut saavat 14 kuukauden iässä. Australiassa tavataan linnun punainen muunnos ja Euroopassa on saatavilla keltaselkäinen mutaatio.

Ravinto

Kultaloistokaijat syövät pääosin maassa kasvavia kasveja, mutta myös huomattavia määriä eukalyptuksen ja akaasian osia.

Päivisin ne ovat laiskoja lentäjiä kuumuden takia. Tämä onkin yksi lajin ominaispiirre.

Villeinä ne välttelevät asutusta, mutta joskus ne saavat suurtakin tuhoa aikaan hedelmäpuutarhoissa ja viljapelloilla Etelä- ja Länsi-Australiassa. Kultaloistokaijat syövät luonnossa ruohon, akaasian ja eukalyptuksen siemeniä (ja kukintoja), hedelmiä, pähkinöitä, lehtien silmuja ja viljaa. Lemmikkilinnun ruokavalion tulee olla mahdollisimman monipuolinen.

Kultaloistokaijan pääruokavalio muodostuu pelleteistä ja tuoreruuasta. Omena, päärynä, kiivi, salaatti, tomaatti, kurkku, appelsiini, mandariini ja kaikki Suomen luonnon syömäkelpoiset marjat ovat suurta herkkua. Tuoreruokaa voi tarjota lähes kaikkea mitä itsekkin söisi (EI avokadoa). Lintuleipä tuntuu olevan myös hyvää, ja kananmunaa voi tarjota silloin tällöin. Siemenet, hirssi ja herkkutangot ovat herkkuja, joita ei syödä

päivittäin. Parhaiten näyttää maistuvan kaikki, jotka sisältävät jotain "rikottavaa" (kiivi, hilla, punaviinimarja, siemenet yleensä). Ruokavalio ei ole ongelma ainakaan meillä. Raikasta vettä tulee olla tarjolla koko ajan.

Pesintä

Kultaloistokaijakoiraat tulevat sukukypsiksi kahden vuoden ikäisenä, naaraat jopa jo vuoden iässä. Naaras munii 3-6 valkoista munaa ja hautoo 18-20 vuorokautta. Naaras jättää harvoin pesän hautoessaan, koiraan huolehtiessa ruoanhausta. Poikasten pesässäoloaika on 30-42 päivää, jonka jälkeen emot ruokkivat niitä vielä seuraavat 4-6 viikkoa. Niiden lisääntymiskausi luonnossa on elokuusta, Euroopassa huhtikuun puolivälistä tammikuuhun, ja pesä sijaitsee yleensä isossa, ontossa puussa. Pesimiseen vaadittavat olosuhteet ovat saattaneet lajin uhanalaiseksi luonnossa jatkuvien hakkuutöiden takia. Kultaloistokaija onkin pian yleisempi lemmikkilintuna kuin luonnossa.

Lemmikkilintuna kultaloistokaija on suhteellisen helppo muihin saman kokoluokan lintuihin verrattuna, mutta suhteellisen harvinaisen vielä ainakin Suomessa. Varsinkin yksin pidettynä lintu tarvitsee useita tunteja seuraa päivittäin. Joidenkin lähteiden mukaan häkkikoon tulisi olla vähintään 600mm x 600mm x 800mm* - Saksassa suositus on 4m x 1.5m, mutta mitä suurempi häkki sitä parempi, koska kookas pyrstö ja pitkät siivet vievät runsaasti tilaa linnun liikkua. Lisäksi linnulla tulee olla päivittäin mahdollisuus lentämiseen. Suurella häkissä kultaloistokaija tulee erinomaisesti toimeen muiden lintujen kanssa. Poikkeuksia tietysti voi olla.

Muuta

Kultaloistokaija on verrattain hiljainen lintu. Aamu aloitetaan huudolla, joka kyllä kerrostalossa kuuluu käytävään, mutta valituksia siitä tuskin tulee. Lyhyen herätys-huudon jälkeen lintu juttelee kujertamalla, naksuttelemalla ja esittämällä useita erilaisia hellyttäviä äännähdyksiä. Ääni on erittäin miellyttävä! Keskustelu on vilkkainta aamulla ja illalla. Kaikenlainen leikkiminen on linnulle tärkeää ja se silminnähdessä nauttii seurasta. Kultaloistokaija on älykäs lintu ja se oppii nopeasti yksinkertaisia temppuja. Suihkuttelu ja kylpeminen ovat lempipuuhaa. Meillä on myös opittu joka ilta leikkimään ja harjoittelemaan temppuja, ja jos hetki joskus jää väliin, lintu osoittaa "masentuneesti" kaipaavansa sitä. Yksi erikoinen piirre on myös "itkeminen" sydäntäsärkevästi, jos joskus valvotaan pidempään tai ei leikitä linnun kanssa silloin kun pitäisi. Aikaa linnulle on siis oltava, mutta koskaan se ei tunnu velvollisuudelta, vaan puhtaalta ilolta! Kesyyntyminen on varmaan yksilöllistä, mutta arvelen, ettei kultaloistokaijasta (ainakaan helposti) "sylimintua" tule. Meillä tullaan kepillä ja tehdään muutamia temppuja, suukotetaan ja kävellään kädellä, mutta rapsutus onnistuu vain sulalla, ei kädellä. Hitaasti mutta varmasti edistytään! Lintu voi oppia imitoimaan kodin ääniä ja se voi myös oppia muutamia sanoja. Kultaloistokaijat eivät ole purevaa laatua, ja ne tulevat hyvin toimeen ihmisten kanssa!

CITES -status: CITES II/B - ENDANGERED (vaarantunut)

Lähteet:

- [Birdworld](#)
- [Department of Environment and Climate Change](#)
- [Lexicon Foundation Dutch Parrot Refuge Fortune City](#)